

สรุปผลการเดินทาง ไปศึกษาดูงานและประชุมเชิงปฏิบัติการ (๔ ภูมิภาค) เกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

ของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ
และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการ
ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษา
ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา
ณ จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล
ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษา
ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ
และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

สรุปผลการเดินทางไปศึกษาดูงานและประชุมเชิงปฏิบัติการ (๔ ภูมิภาค)
เกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษิตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
ณ จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล
ระหว่างวันจันทร์ที่ ๙ ถึงวันพุธที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕
(กลุ่มจังหวัดใต้)

ตามที่คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการศึกษา ได้เดินทางไปศึกษาดูงานและประชุมเชิงปฏิบัติการ (๔ ภูมิภาค) เกี่ยวกับแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษิตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ณ จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล ระหว่างวันจันทร์ที่ ๙ ถึงวันพุธที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ นั้น
ปรากฏผลการเดินทางไปศึกษาดูงานดังนี้

จังหวัดสงขลา

๑. การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ด้านการศึกษิตองสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษิตองจังหวัด และแผนยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับต่าง ๆ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษิตอง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างความร่วมมือแบบบูรณาการกับหน่วยงานทางการศึกษิตองในจังหวัดทุกสังกัด และขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษิตองโดยองค์คณะบุคคลในการบริหารจัดการตามบทบาทภารกิจของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ที่กำหนดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมี กศจ. อกศจ. คณะอนุกรรมการพัฒนาการศึกษิตอง คณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์

การดำเนินงานตามบทบาทในภารกิจที่กำหนดภายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มงานต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มอำนวยการ กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มนิติเทศ ติดตามและประเมินผล กลุ่มพัฒนาการศึกษา กลุ่มลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน และหน่วยตรวจสอบภายใน

การพัฒนาทางด้านบุคคล งานวิชาการ โดยการประสานเชื่อมโยงกับหน่วยทางการศึกษา ในจังหวัดทุกสังกัด

๑) แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสงขลา

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลาได้จัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสงขลาโดยการมีส่วนร่วมกับคณะทำงาน จากหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดสงขลา เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทาง ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัดในจังหวัดสงขลา และการ วางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของทุกหน่วยงานในจังหวัดสงขลา มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันสนองความต้องการของทุกภาคส่วน สามารถ

ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับการศึกษา โดยการมีส่วนร่วม และบูรณาการของหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดสงขลา มีการศึกษาวิเคราะห์ทบทวนบริบทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ในปัจจุบัน มีความเชื่อมโยงของแผนทั้ง ๓ ระดับ ตั้งแต่แผนระดับที่ ๑ คือ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนระดับที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูป ประเทศ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) และแผนระดับที่ ๓ เช่น นโยบายรัฐบาล นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเมื่อแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสงขลา ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดสงขลา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา จะดำเนินการแจ้งแผนสู่การปฏิบัติให้กับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดสงขลาและจะดำเนินการ ติดตามแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อรายงานให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดสงขลาทราบถึงผล การปฏิบัติงาน ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในแต่ละปีงบประมาณ

๒. พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามมาตรา ๕ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ดังนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคม เพื่อให้เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย

(๒) ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายให้แก่เด็กและเยาวชนซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส และผู้ด้อยโอกาส จนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๓) เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพื้นฐานและศักยภาพที่แตกต่างกัน

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาหรือพัฒนา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัดและมีศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตได้

(๕) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษา เพื่อให้มีการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถรู้และพัฒนาได้ตามความถนัดและศักยภาพของตน

(๖) ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิจัย หรือค้นคว้าแนวทางในการพัฒนาครูให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีความรู้ และมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาโดยมีแรงจูงใจที่เหมาะสมรวมทั้งส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันต้นแบบในการผลิตและพัฒนาครู

(๗) ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปใช้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา สนองความต้องการทางด้านกำลังแรงงาน และการยกระดับความสามารถของคนไทย

กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา จัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่จังหวัดสงขลา หน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน ๑๗ หน่วยงาน ร่วมกับสมาคมอาสาสร้างสุข ประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์เยาวชนในระบบเนื่องจากสถานการณ์โควิด-๑๙ และเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษาแล้ว ซึ่งแต่ละหน่วยงานร่วมกันสำรวจติดตามและส่งต่อเด็กที่หลุดจากระบบการศึกษาให้ศึกษาต่อในระบบจนจบการศึกษา และร่วมกันพิจารณาจัดทำโครงการศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๖๕ เป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนกลุ่มเปราะบางชุมชนริมทางรถไฟ ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จำนวน ๕๐๐ คน โดยร่วมกับเทศบาลนครหาดใหญ่ ศูนย์อาสาสมัคร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มูลนิธิชุมชนสงขลา

๒) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการโครงการส่งเสริมโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา “พาน้องกลับมาเรียน” โดยติดตามและค้นหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันเพื่อนำเข้าสู่ระบบการศึกษา ระยะที่ ๑ รวบรวมข้อมูลนักเรียนที่หลุดจากระบบการศึกษาจากหน่วยงานทางการศึกษา

ทุกสังกัดในจังหวัดสงขลา จะได้เห็นภาพรวมของจังหวัดสงขลาในการวางแผนการทำงานร่วมกันในการติดตามและช่วยเหลือเด็กที่หลุดจากระบบการศึกษาให้ศึกษาต่อในระบบทุกคน

๓) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา ดำเนินงานส่งเสริม สนับสนุนโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา งานทุนการศึกษาต่าง ๆ โดยทำงานร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัดประสานข้อมูล กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และเงื่อนไข การพิจารณาทุนการศึกษาแต่ละประเภท ประชาสัมพันธ์รายละเอียด กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และเงื่อนไข การคัดเลือกนักเรียน นักศึกษาและเยาวชน เพื่อเข้ารับทุนการศึกษา ให้หน่วยงานการทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องทราบ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาทุนการศึกษา นำเสนอคณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น และนำเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) พิจารณา (ตามแนวปฏิบัติของทุนการศึกษาแต่ละประเภท) แจ้งผลการพิจารณาคัดเลือกผู้รับทุนการศึกษาให้หน่วยงานทางการศึกษาที่เสนอขอรับทุน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทุนการศึกษา เพื่อการวิจัยและพัฒนา และกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานทุนการศึกษาทุกประเภท ดังนี้

(๑) ทุนการศึกษาพระราชทานฯ ทุน ม.ท.ศ. รุ่นที่ ๙ ถึงรุ่นที่ ๑๔ จำนวน ๑๐๐ คน

(๒) ทุนร่วมจิตต์น้อมเกล้า จำนวน ๒๑ คน

(๓) ทุนเฉลิมราชกุมารี ปีละ จำนวน ๓ คน

(๔) ทุนเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดน

ภาคใต้จำนวน ๒๒ คน

(๕) ทุนการศึกษานักเรียนมุสลิม จำนวน ๓๐ คน

(๖) ทุนอุดหนุนการศึกษาแก่เด็กยากจนและกำพร้า จำนวน ๑๒๒ คน

(๗) ทุนการศึกษานักเรียนราชประชาสมาสัย จำนวน ๑๕ คน

(๘) ทุนการศึกษานักเรียนประสพอุทกภัยจำนวน ๓ คน

ข้อเสนอแนะ

๑) การบูรณาการฐานข้อมูลร่วมกันของทุกหน่วยงาน เพื่อจะให้เห็นภาพรวมของเยาวชนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่หลุดออกจากระบบแล้ว เพื่อจะได้วางแผนการทำงานร่วมกัน

๒) การทำความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัด

๓. พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒

จังหวัดสงขลามีจำนวนเด็กปฐมวัยที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร จำนวน ๙๖,๘๑๑ คน (หมายเหตุ ข้อมูลจากระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ ธันวาคม ๒๕๖๔ เว็บไซต์ <http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/statTD/>)

ข้อมูลเด็กปฐมวัยที่ได้บริการทางการศึกษาจากหน่วยงานสังกัดภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑ เขต ๒ และเขต ๓ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ทัศนสถานหญิงจังหวัดสงขลา กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๓ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๙๖๖ แห่ง เด็กปฐมวัยจำนวน ๕๔,๒๗๗ คน (ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๔)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่ (จังหวัด) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการดูแลและพัฒนาในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีพัฒนาการสมวัย ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาสถานศึกษา/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สร้างความรู้ความเข้าใจ การตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการดูแล พัฒนาและการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย คัดเลือกรูปแบบ/แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด

กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑) แต่งตั้งคณะทำงานจากหน่วยงานต้นสังกัดที่จัดการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสงขลา
๒) จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสงขลา
๓) ขับเคลื่อนการจัดทำข้อมูลสารสนเทศตามระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ

๔) สร้างการรับรู้ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัย คัดเลือกผลงานที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ระดับจังหวัดสงขลา

(๑) การพัฒนารูปแบบ/แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ทางการศึกษาปฐมวัยและเทคนิคการเตรียมเด็กให้พร้อมเพื่อเข้าสู่กิจกรรม จำนวน ๑,๕๐๐ คน

(๒) การปลูกฝังนักวิทยาศาสตร์น้อยแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ด้วยสะเต็มศึกษา (STEM Education) สำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยระบบออนไลน์ จำนวน ๑,๐๐๐ คน

(๓) การพัฒนาทักษะ EF สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ Home Based Learning ด้วยระบบออนไลน์ จำนวน ๕๐๐ คน

๕) ประชุมนำเสนอผลงาน/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และคัดเลือกผลงานที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ระดับจังหวัดสงขลา

๖) นิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดสงขลา สรุป รายงานผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยมีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน

๒) คณะทำงานทุกสังกัดดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในจังหวัดสงขลา (ไม่รวมข้อมูลสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัด พมจ. เนื่องจากสถานรับเลี้ยงเด็กไม่สามารถเปิดรับเด็กได้เนื่องจากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ จึงยังไม่มีข้อมูล) จำนวน ๙๒๙ แห่ง เก็บข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน ๕๖,๗๒๓ คน ผลประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย (๐.๑ ถึง ๐.๓) ในสถานศึกษาปีการศึกษา ๒๕๖๓ จำนวน ๙๒๔ แห่ง พบว่าผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย (๐.๑ ถึง ๐.๓) ทั้งหมดจำนวน ๕๖,๘๘๕ คน มีพัฒนาการสมวัยจำนวน ๕๖,๓๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๐๘ มีพัฒนาการไม่สมวัยจำนวน ๕๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๒ จากการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวน ๙๒๔ แห่งผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยมีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านเกณฑ์การประเมิน -ระดับดีมากจำนวน ๗๐๗ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๕๒ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านเกณฑ์การประเมิน -ระดับดีจำนวน ๒๐๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๗๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านเกณฑ์การประเมิน -ระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต้น- จำนวน ๑๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๓ จำนวนสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัดที่ได้รับการนิเทศจำนวน ๑๓๔ แห่งจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๕๐ แห่ง

๓) สถานศึกษาได้รับการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

๔) ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้รับการสร้างการรับรู้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

(๑) แนวทางการพัฒนารูปแบบ/วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ทางการศึกษาปฐมวัยและเทคนิคการเตรียมเด็กให้พร้อมเพื่อเข้าสู่กิจกรรม สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน ๑,๕๐๐ คน ผลจากการทดสอบความรู้ผู้เข้าประชุมก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการฯ มีผลการประเมินร้อยละ ๕๘.๙๔ ความรู้จากการทดสอบ หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ผลการประเมินร้อยละ ๘๔.๖๙ และพบว่าความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับความพอใจมาก ($X = ๔.๓๙$, $S.D. = ๐.๕๗$)

(๒) การปลูกฝังนักวิทยาศาสตร์น้อยแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ด้วยสะเต็มศึกษา (STEM Education) สำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยระบบออนไลน์ จำนวน ๑,๐๐๐ คน

(๓) การพัฒนาทักษะ EF สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ Home Based Learning ด้วยระบบออนไลน์ จำนวน ๕๐๐ คน

๔. การจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์

เพื่อเสนอขอความเห็นชอบให้จังหวัดสงขลาเสนอขอจัดตั้งเป็นพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการพิจารณาความพร้อมของจังหวัด จำนวนและคุณสมบัติของคณะผู้เสนอ หลักเกณฑ์และวิธีการเสนอจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔

ความสำเร็จ

กิจกรรมที่ ๑ เสนอขอความเห็นชอบคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเพื่ออนุมัติให้ดำเนินการตามแนวทางการเสนอจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อนำเสนอข้อมูลในประเด็นต่อไปนี้

- ๑) ข้อเสนอการวิเคราะห์นโยบายการศึกษาบริบทพื้นที่
- ๒) การวิเคราะห์แนวทางการลดความเหลื่อมล้ำจากการมีส่วนร่วม
- ๓) การวิเคราะห์ พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาและแนวทางการจัดทำคำขอ
- ๔) การบูรณาการผลการจัดทำโครงการ
- ๕) การกำหนดแนวทางและคัดเลือกสถานศึกษานำร่อง
- ๖) จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมเป็นสถานศึกษานำร่อง จำนวนประมาณ ๕๐ โรงเรียน

๕. การประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก

กิจกรรมที่ดำเนินการ

๕.๑ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยผ่านโครงการ Coaching Teams มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

๑) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๒) การดำเนินงานจัดทำแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

๓) การวิพากษ์เล่มแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวง

การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจัดประชุมสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๖๔ แห่ง จากทุกสังกัด

๔) ดำเนินการจัดกิจกรรมตามโครงการและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

๕) การนิเทศ ติดตามและประเมินผล

ระยะเวลาการดำเนินงาน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน

ความสำเร็จ

๑) สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๖๖ แห่ง จากทุกสังกัด มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสู่การประเมินภายนอกอยู่ในระดับดีมาก

๒) การดำเนินการประชุมสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาที่นอกเหนือจากสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ทำให้สถานศึกษามีความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสู่การประเมินคุณภาพภายนอกมากยิ่งขึ้น การสอบถามความถึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

๕.๒ ขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก

สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่สถานศึกษา โดยการเป็นวิทยากรให้กับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๓ สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา และสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา

ผลลัพธ์ที่ได้

ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ พร้อมรับการประเมินภายนอกจาก สมศ.

๖. การขับเคลื่อน น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา

มีการดำเนินงานตามกระบวนการขั้นตอนตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ดังนี้

การวางแผน

๑) สสำรวจข้อมูลสถานศึกษาในจังหวัดสงขลาที่มีการขับเคลื่อนน้อมนำศาสตร์พระราชานี้ในแขนงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารจัดการทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาบุคลากร ด้านผลลัพธ์ และพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการ สถานศึกษาทั่วไปให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ

๒) สํารวจข้อมูลเผยแพร่การยกระดับสถานศึกษาพอเพียงให้มีการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาในจังหวัดสงขลา

๓) ทุกหน่วยงานสถานศึกษาในจังหวัดสงขลา วางแผนเตรียมการการน้อมนำศาสตร์พระราชามาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารจัดการทั้ง ๕ ด้านและการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาให้มีการเข้ารับการพัฒนาและการประเมินตามลำดับขั้นของการพัฒนา

การดำเนินงาน

๑) พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการ ดำเนินงานสถานศึกษาทั่วไปให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง โดยให้สถานศึกษาทุกแห่งในจังหวัดสงขลาได้ขับเคลื่อน น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาตามกระบวนการบริหารจัดการ ๕ ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาบุคลากร และด้านผลลัพธ์ เป็นกรอบของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด และแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกาศจากกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการประเมินเพื่อยกระดับเป็นสถานศึกษาพอเพียง

๒) พัฒนาให้ความรู้ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการในการดำเนินการเป็นศูนย์การเรียนรู้ฯ ดังนี้

(๑) พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการ ดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงยกระดับให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ทั้ง ๓ ด้าน ๘ องค์ประกอบ คือ ด้านบุคลากร ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา ด้านที่ ๒ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ อาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อมองค์ประกอบ แหล่งเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้ และ/หรือกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง ด้านที่ ๓ ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์กับสถานศึกษาอื่นในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่สังกัด/และหรือหน่วยงานภายนอก (ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน) ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพัฒนาทั้ง ๓ ด้าน เพื่อยกระดับให้เป็นศูนย์การเรียนรู้โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

(๒) มีการจัดทำห้องศูนย์ศาสตร์พระราชามาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้/ศูนย์การเรียนรู้ในสถานศึกษาที่รับการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยมีผู้เรียนเป็นวิทยากรแกนนำให้ความรู้ ได้แก่ ผู้เรียน ประชาชน ภาคีเครือข่าย สถานศึกษา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันเกิดความสุขต่อไป

(๓) จัดทำตารางกำหนดการเรียนรู้ในห้องศูนย์ศาสตร์พระราชามาให้กับห้องเรียนทุกชั้นเรียน โดยมีการจัดแผนภูมิ องค์ความรู้ สื่อต่าง ๆ ใน ๕ แขนงหลัก คือ พระบรมราโชวาท ปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพระราชดำริ หลักการทรงงาน ๒๓ ประการและ ๙ คำที่พ่อสอน มีการวัดและประเมินผล สร้างผลงาน นำเสนอผลงาน กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(๔) การบูรณาการศาสตร์พระราชาสู่การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดสื่อ แหล่งเรียนรู้

(๕) จัดกิจกรรมส่งเสริม เสริมสร้าง เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนได้ วิเคราะห์ นำองค์ความรู้ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

(๖) เมื่อได้มีการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนมีคุณภาพ สามารถวิเคราะห์ถอดบทเรียน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓ หลักการ ๒ เงื่อนไข สู่ความสมดุล ๔ มิติ พร้อมรับผลกระทบ ความเปลี่ยนแปลงได้ จะส่งเสริมสนับสนุนให้เตรียมพร้อมเพื่อรับการประเมินต่อไป

การติดตามและประเมินผล

๑) นิเทศ กำกับติดตาม อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา สร้างขวัญ กำลังใจ ตระหนักให้มองเห็นความสำคัญของการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติเพื่อนำไป

พัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีคุณภาพ การแนะนำให้กับ สถานศึกษาที่พัฒนาเป็นสถานศึกษาพอเพียง และเป็น ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา

๒) การกำกับ ติดตามและการประเมินผล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ที่มีการประกาศ ให้เป็นคณะกรรมการประเมินของกระทรวงศึกษาธิการ

การพัฒนาปรับปรุง

๑) เผยแพร่ผลงานของสถานศึกษาที่ผ่านการพัฒนาและประกาศผลการประเมิน ให้กับภาคีเครือข่ายเป็นต้นแบบการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การบริหารจัดการ การเรียนการสอน

๒) สถานศึกษาที่ต้องมีการปรับปรุงจะได้รับการพัฒนา อบรมให้ความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้เรียนถอดบทเรียนหลักปรัชญา ๓ หลักการ ๒ เงื่อนไข สู่ความสมดุล ๔ มิติได้อย่างถูกต้อง

ความสำเร็จ

๑) ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการดำเนินงานพัฒนาเป็นสถานศึกษาพอเพียง และยกระดับให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

๒) สถานศึกษาที่ได้พัฒนาในการนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ จะมีแหล่งเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้ และ/หรือกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง ความสัมพันธ์กับ

หน่วยงานภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์กับสถานศึกษาอื่นในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่สังกัด/และหรือหน่วยงานภายนอก (ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน) การนำศาสตร์พระราชามาเผยแพร่ทุกแขนง เพื่อประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

๓) มีการจัดทำห้องศูนย์ศาสตร์พระราชามาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้/ศูนย์การเรียนรู้ในสถานศึกษา สร้างความตระหนัก จิตสำนึกในการรักเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ แสดงความจงรักภักดี มีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณต่อในหลวงรัชกาลที่ ๙ ผู้เรียน ประชาชน ภาคีเครือข่าย สถานศึกษา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันเกิดความสุขต่อไป

๔) จัดกิจกรรมส่งเสริม เสริมสร้าง เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนได้ วิเคราะห์ นำองค์ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีในรูปแบบกิจกรรมต่างๆอย่างหลากหลาย

๕) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษาพิเศษ ทุกแห่ง และสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ๙ แห่ง ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ

๖) สถานศึกษาแกนนำในการจัดแหล่งเรียนรู้/ศูนย์การเรียนรู้ศาสตร์พระราชารายงาน ๓๓ แห่ง (กศน. ๑๖ อำเภอ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๖ โรงเรียน และอาชีวศึกษา ๑ แห่ง) (ข้อมูล ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕)

๗) สถานศึกษาพัฒนาผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ จำนวน ๘ แห่ง สังกัด กศน. จำนวน ๔ แห่ง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๑ และเขต ๓ จำนวน ๔ แห่ง

๘) มีสถานศึกษาเตรียมรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒๕ แห่ง ได้แก่ สังกัด กศน. จำนวน ๑๒ แห่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต ๑ เขต ๒ และเขต ๓ จำนวน ๑๒ แห่ง สังกัดอาชีวศึกษา จำนวน ๑ แห่ง

๙) มีสถานศึกษาแบบอย่างในการดำเนินการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาในสถานศึกษาและคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี -

ข้อเสนอแนะ

ให้มีการนิเทศ กำกับติดตาม เพื่อสร้างความยั่งยืนในสถานศึกษาทุกแห่งและให้เป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่สำคัญต้องปฏิบัติทุกหน่วยงานการศึกษา สถานศึกษา อีกทั้งให้มีการรายงานการขับเคลื่อนสม่ำเสมอ ให้มีการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานการศึกษาได้มีการดำเนินการโดยมีสำนักงานจังหวัดเป็นเจ้าภาพในการบริหารจัดการ

๗. การนำศาสตร์พระราชามาสู่การจัดการกระบวนการเรียนรู้

คณะอนุกรรมการได้เดินทางไปศึกษาดูงานสถานศึกษาที่นำศาสตร์พระราชามาสู่การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ณ โรงเรียนบ้านคลองนกระทุง จังหวัดสงขลา

- โรงเรียนบ้านคลองนกระทุง จังหวัดสงขลา

โรงเรียนบ้านคลองนกระทุงฯ ได้นำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โมเดล ๖ หลัก ๔ ร่วม

ผลที่เกิดจากการน้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคของการของนักเรียนเนื่องจากเดิมนักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาฐานะทางครอบครัว ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรสวนยางต้องกรีดยางตั้งแต่เช้ามืดทุกวัน ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมอาหารเช้าให้นักเรียนได้รับประทาน แต่เมื่อโรงเรียนได้นำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ โดยทำแปลงเกษตรในโรงเรียน ทำให้โรงเรียนสามารถประกอบอาหารเช้าให้นักเรียนได้รับประทาน เกิดกลุ่มนักเรียนแกนนำ กลุ่มยุวเกษตรกร นักเรียนเกิดสมรรถนะจากการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติจริง

จังหวัดสตูล

๑. การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสตูล (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕) ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาจังหวัดสตูล

ยุทธศาสตร์ ๑ การจัดให้เด็กวัย ๐ - ๖ ปี เข้าถึงบริการและเตรียมความพร้อมอย่างเหมาะสมกับวัยเต็มตามศักยภาพ

ยุทธศาสตร์ ๒ การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

ยุทธศาสตร์ ๓ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพตามความถนัดสอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ และความต้องการของตลาดแรงงาน

ยุทธศาสตร์ ๔ การเสริมสร้างให้ประชากรจังหวัดสตูลมีโอกาสด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและพัฒนาทักษะเฉพาะด้านที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของจังหวัด

ยุทธศาสตร์ ๕ การส่งเสริมให้ประชากรในจังหวัดสตูลได้รับการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ ๖ การส่งเสริมให้ประชากรจังหวัดสตูลมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ คุณธรรม จริยธรรม วินัย จิตอาสาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ยุทธศาสตร์ ๗ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสตูล

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ ส่งเสริมการจัดการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่เกาะ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนสำหรับเด็กด้อยโอกาส

กลยุทธ์

- ยกกระดับคุณภาพโรงเรียนในพื้นที่เกาะ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนสำหรับเด็กด้อยโอกาส

๒. การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๕๔ ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการศึกษา ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมี นโยบายที่เป็นจุดเน้นพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๕ นโยบาย ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๑๘๒๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยให้ สถานศึกษาในพื้นที่จัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ โดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ขับเคลื่อน ในส่วนภูมิภาค ตลอดจนบูรณาการและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันกับ ๔ กระทรวงหลัก คือ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงมหาดไทย และทุกภาคส่วนในจังหวัดสตูล เพื่อขับเคลื่อนแนวนโยบาย การจัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงเพื่อเสริมสร้างความตระหนัก และพัฒนา ผู้บริหาร ครูผู้สอนปฐมวัย บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัด การศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อันจะส่งผลต่อการยกระดับ คุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูลจึงได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการ การศึกษาปฐมวัยในพื้นที่จังหวัดสตูล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการ พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่จังหวัดสตูลให้มี คุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยที่กำหนดไว้และขยาย ผล ต่อยอด และเผยแพร่การดำเนินงานเกี่ยวกับการนำผลงานวิจัย นวัตกรรม รูปแบบ/แนวปฏิบัติที่ดี (best practice) การจัดการศึกษา ปฐมวัยไปสู่หน่วยงานและสถานศึกษาให้ครอบคลุม ทั่วถึงมากขึ้น มี การบูรณาการการทำงานร่วมกันในการจัดการศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในจังหวัดสตูลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ในปีการศึกษา ๒๕๖๔ จังหวัดสตูลมีหน่วยงาน ทางการศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัย จำนวน ๖ หน่วยจัดการศึกษา มีจำนวนสถานศึกษา ๓๑๙ แห่ง และจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น ๑๖,๑๓๓ คน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรวัยเรียนของจังหวัดสตูล ช่วงอายุ ๑ - ๖ ปี จำนวน ๒๗,๗๓๗ คน จะพบว่าจำนวนนักเรียน ที่เข้าศึกษาคิดเป็นร้อยละ ๕๘.๑๖

ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบันเป็นเวลาเกือบห้าปีเต็มตั้งแต่มีการก่อตั้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขึ้นมา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูลได้ร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ๔ กระทรวงหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสตูล ดังนี้

๑) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศระดับปฐมวัยและจัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย (School Mapping)

๒) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่จังหวัดสตูล โดยร่วมกับภาคีเครือข่ายสี่กระทรวงหลัก (ในทุก ๆ ปีจะมีการทบทวนและปรับปรุงแผนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป)

๓) การสร้างการรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ทิศทางและเป้าหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยให้กับผู้บริหาร ครูและบุคลากรของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดสตูล ให้กับทุกหน่วยงานทุกสังกัดที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในจังหวัดสตูล

๔) การประชุมเชิงปฏิบัติการ “ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยผ่านสื่อนิทาน” ให้กับครูผู้สอนในระดับปฐมวัยทุกหน่วยงานทุกสังกัดที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในจังหวัดสตูลทุกคน

๕) กิจกรรมคัดเลือก Best Practice การบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคัดเลือกผลงานวิจัย องค์กรความรู้ นวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย (Best Practice) ที่มีการขยายผลและต่อยอดผลงานเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการในทศปี

๖) กิจกรรมนิเทศ ติดตาม ผลงานวิจัย องค์กรความรู้ นวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย (Best Practice) ที่มีการขยายผลและต่อยอดผลงาน โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับพื้นที่จังหวัดสตูล ณ โรงเรียนที่ส่งผลงานเข้ารับการคัดเลือกทุกปีการศึกษา

๗) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เกมและวิทยาการคำนวณ (Computing Science) สนุกสนาน ฉบับ Unplugged ที่เชื่อมโยงกับความรู้วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา”

๘) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูลร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสตูล ได้ดำเนินโครงการสร้างโอกาสและชีวิตใหม่แก่คนสตูล กิจกรรมที่ ๒ โครงการ

ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม รวมไปถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีต่อครอบครัว โดยการบูรณาการร่วมกัน ๔ กระทรวงหลัก คือ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความ

มันคงของมนุษย์ กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ปกครองนักเรียนจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๑๓ แห่ง

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูลได้มีแผนงาน /กิจกรรม ที่จะดำเนินงานดังนี้

๑) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศระดับปฐมวัยและจัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย (School Mapping (ในทุกปีจะมีการทบทวนข้อมูล)

๒) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัยในระดับพื้นที่จังหวัดสตูล ปี๒๕๕๖ - ๒๕๗ โดยร่วมกับภาคีเครือข่าย ๔ กระทรวงหลัก (ในทุกปีจะมีการทบทวนและปรับปรุงแผนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป)

๓) การสร้างการรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ทิศทางและเป้าหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยให้กับผู้บริหาร ครูและบุคลากรของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดสตูล ให้กับทุกหน่วยงานทุกสังกัดที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในจังหวัดสตูล

- การให้ความรู้และพัฒนาครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย

- การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

๔) การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสร้างภูมิคุ้มกันเด็กปฐมวัย โดยใช้ทฤษฎี Executive Functions เพื่อพัฒนาทักษะ ๙ ด้านของเด็กปฐมวัยและการพัฒนาทักษะ EF สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้ Home Based Learning ด้วยระบบออนไลน์

๕) กิจกรรมคัดเลือก Best Practice การบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคัดเลือกผลงานวิจัย องค์กรความรู้ นวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย (Best Practice) ที่มีการขยายผลและต่อยอดผลงาน

๖) การพัฒนารูปแบบการปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice ทางการศึกษาปฐมวัย

๗) กิจกรรมนิเทศ ติดตาม ผลงานวิจัย องค์กรความรู้ นวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย (Best Practice) ที่มีการขยายผลและต่อยอดผลงาน โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการ

ผลการดำเนินงาน

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยมีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน

๒) มีการจัดเก็บข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัยจากทุกสังกัด ข้อมูลเด็กปฐมวัยจังหวัดสตูล

๓) สถานศึกษาได้รับการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาให้มีคุณภาพมาตรฐาน

๔) ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก ผู้รับบริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้รับการสร้างการรับรู้โดยมีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมทุกครั้งเกินจำนวนที่ตั้งเป้าหมายไว้ทุกครั้ง

๕) จากการประเมินพัฒนาการเด็กตามเกณฑ์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พบว่าเด็กมีพัฒนาการอยู่ในระดับ ดีและดีมาก

๖) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการพัฒนาผลงานนวัตกรรมและวิธีปฏิบัติที่ดี Best Practice ในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยและส่งผลงานเข้าร่วมประกวดระดับจังหวัดและระดับภาค ๖ ทั้งด้านการบริหารจัดการและด้านการจัดประสบการณ์ ในปีนี้จำนวน ๑๐ ผลงาน

๓. การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา ๓) กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ ๔) สร้างและพัฒนากลไกการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งจังหวัดสตูลได้ริเริ่มขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลก่อนการประกาศใช้พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

ในระยะแรกมีสถานศึกษานำร่องฯ จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลสตูล โรงเรียนบ้านเขาจีน โรงเรียนวัดหน้าเมือง โรงเรียนบ้านทางอ โรงเรียนบ้านควนเก โรงเรียนบ้านโกตา โรงเรียนบ้านบ่อเจ็ดลูก โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ โรงเรียนอนุบาลมะนัง โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาด อุบลรักษ์ ๒๕๕๐ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีสถานศึกษาในจังหวัดสตูลขอเข้าร่วมเป็นสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลจำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลวิงใหม่ศาสนศาสตร์ โรงเรียนอันซอเรียห์ฮัดดีนียะห์ โรงเรียนบ้านตันหยงกาโบยชัยพัฒนา โรงเรียนบ้านมะหัง และในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีสถานศึกษาในจังหวัดสตูลขอเข้าร่วมเป็นสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

จังหวัดสตูลเพิ่มอีก ๒ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนนิคมพัฒนาฝั่ง ๖ และโรงเรียนควนโดนวิทยา ปัจจุบันจึงมีสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลรวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๖ แห่ง

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล มีคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งตามประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ที่ ๕/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๒๑ ท่าน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดสตูลเป็นประธาน

คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน ๕ คณะ ตามประกาศ

คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ และประกาศคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล (แก้ไขเพิ่มเติม) ๑๓

สิงหาคม ๒๕๖๔ ซึ่งประกอบด้วย คณะอนุกรรมการฯ จำนวน ๕ ฝ่าย ได้แก่ ๑) คณะอนุกรรมการฝ่ายโครงสร้างและกลไก ๒) คณะอนุกรรมการฝ่ายบุคคล ๓) คณะอนุกรรมการฝ่ายกิจกรรมและงบประมาณ ๔) คณะอนุกรรมการฝ่ายวิชาการ และ ๕) คณะอนุกรรมการฝ่ายติดตามและประเมินผล

ในปีการศึกษา ๒๕๖๔ จังหวัดสตูลได้ดำเนินการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาอย่างเต็มที่ โดยบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

ผลการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

๑) คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น
สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ใช้นวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ ดังนี้

• การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานฐานวิจัย ๕ หน่วย ๑๔ ขั้นตอน

โครงงานฐานวิจัย ๕ หน่วย ๑๔ ขั้นตอน เป็นการนำกระบวนการวิจัยมาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ของผู้เรียนที่เกิดจากการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งต่างจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานปกติ เพราะการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานฐานวิจัยจะเน้นที่ผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งเป็นความรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนแบบยั่งยืน โดยเริ่มจากให้เด็กได้เรียนรู้

เรื่องใกล้ตัวในชุมชน เก็บข้อมูลชุมชนด้วยเครื่องมือต่าง ๆ จากนั้นนำสิ่งที่ค้นพบมาพัฒนาเป็นโจทย์วิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ที่สามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนาโรงเรียนและชุมชนได้

• **การจัดการเรียนรู้โดยใช้ “ครู ๓ เล้า” ครู**

โรงเรียน ครูชุมชน ครูพ่อแม่

การจัดการเรียนรู้ไม่ได้เป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่การจัดการเรียนรู้จะต้องเป็นหน้าที่ของทุกคนที่อยู่รอบตัวเด็ก พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลจึงได้พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้โดยใช้ครู ๓ เล้า ได้แก่ ครูโรงเรียน ครูชุมชน ครูพ่อแม่

• **ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)**

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการโครงการฐานวิจัย เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning รูปแบบหนึ่ง ครูบางส่วนอาจจะยังไม่มีประสบการณ์ในขั้นตอนและกระบวนการสอน จึงต้องมีการ PLC ร่วมกันทุกสัปดาห์เพื่อสรุปข้อค้นพบจากการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ปัญหาอุปสรรคที่พบและแสวงหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน โดยมีทีมโค้ชประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ นักวิจัยท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ (ครูและศึกษานิเทศก์ที่เกษียณอายุราชการ) ร่วม PLC กับครูทุกโรงเรียน สัปดาห์ละ ๑ วัน

• **หลักสูตรฐานสมรรถนะ**

ในปีการศึกษา ๒๕๖๔ สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลได้ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ โดยการบูรณาการตัวชี้วัดระหว่างรายวิชา ซึ่งเป็นตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เดิม) และมีการปรับกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ ๕ ด้าน ได้แก่ การจัดการตนเอง (Self Management : SM) การสื่อสาร (Communication : CM) การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration : TC) การคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking : HOT) และการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen ;AC)

ในปีการศึกษา ๒๕๖๕ สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลจำนวน ๑๔ แห่ง (ยกเว้นโรงเรียนควนโดนวิทยาและโรงเรียนอนุบาลวังใหม่ศาสนาจารย์) ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตาม (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ระดับประถมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ ๖ ด้าน ได้แก่ การจัดการตนเอง (Self Management : SM) การสื่อสาร (Communication : CM) การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and Collaboration : TC) การคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking : HOT) และการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen : AC) การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน

๒) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล มีทั้งสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ทุกอำเภอในจังหวัดสตูล และสถานศึกษาทุกแห่งได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริมเท่าเทียมกันจากทุกหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับการสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้จากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูลทุกแห่ง อีกทั้งสถานศึกษาทุกแห่ง ดำเนินการให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันในการเรียนรู้ และการ

สนับสนุนด้านอื่น ๆ เช่น อาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) อุปกรณ์การเรียน หนังสือเรียน เป็นต้น กล่าวคือดำเนินการ เหมือนสถานศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศ และในช่วงสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ผู้เรียนทุกคนก็ได้รับโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ เช่น จัดการเรียน การสอนในรูปแบบ Online On-Hand และ On-Demand

และสำหรับสถานศึกษาที่มีความพร้อมได้จัดการเรียนผ่านแอปพลิเคชัน Class Start เช่น โรงเรียนอนุบาลสตูล โรงเรียนอนุบาลมะนัง และโรงเรียนบ้านเขาจีน

นอกจากนี้พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล อยู่ในระหว่างการพัฒนาดิจิทัล แพลตฟอร์มเพื่อรองรับการบันทึก การรายงาน การติดตาม และการช่วยเหลือปรับปรุงการสอน แบบโครงงานฐานวิจัย (RBL) รองรับหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม การศึกษาจังหวัดสตูล และเป็นฐานข้อมูล BIG DATA ของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล

๓) กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่อง ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปัจจุบันหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ยังไม่ได้มีอำนาจและมีอิสระในการดำเนินการด้านต่าง ๆ มากนัก ครูและบุคลากรต้องดำเนินการ ตามหน่วยงานต้นสังกัดและดำเนินการตามแนวทางของโรงเรียนนำร่องด้วย ส่งผลให้เกิดรูปแบบ การทำงานที่เรียกว่า “สองซิม”

๔) สร้างและพัฒนากลไกการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

ปีการศึกษา ๒๕๖๔ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ขับเคลื่อนโดยผ่านกลไก คณะกรรมการขับเคลื่อน คณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ที่ประกอบไปด้วยบุคลากรจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมไปถึงหน่วยงานต้นสังกัดของ สถานศึกษานำร่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสตูล และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล) และมีการหนุนเสริมจากสมาคมวัฒนธรรมเมือง

ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคมในจังหวัดสตูลที่เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดสตูล มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ซึ่งเป็นองค์กรภาคเอกชนภายนอกที่สนับสนุนในด้านนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งมหาวิทยาลัยในพื้นที่ที่สนับสนุนด้านองค์ความรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- หน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดสตูล ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล มีศึกษานิเทศก์หรือนักวิชาการศึกษาที่คอยสนับสนุนในเรื่องของการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูลได้ขับเคลื่อนในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะและการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษานำร่อง ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ได้ขับเคลื่อนในส่วนของการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น

- สมาคมวัฒนพลเมือง เป็นทีมโค้ชที่เลี้ยงให้กับสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลร่วมกับศึกษานิเทศก์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล และได้ร่วม PLC กับสถานศึกษานำร่อง ทุกแห่ง สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง อย่างสม่ำเสมอตลอดปีการศึกษา ๒๕๖๔ ส่งผลให้สถานศึกษามีเพื่อนคู่คิดในการดำเนินการด้านต่าง ๆ อย่างมั่นใจ

- มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ ได้จัดทำ “โครงการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของผู้เรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา” โดยสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ จำนวน ๙ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐ โรงเรียนบ้านควนเก โรงเรียนบ้านทางงอ โรงเรียนบ้านโกตา โรงเรียนบ้านเขาจีน โรงเรียนวัดหน้าเมือง โรงเรียนห้วยน้ำดำ โรงเรียนอนุบาลมะนัง และโรงเรียนอนุบาลสตูล

- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้พัฒนาเครื่องมือประเมินเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน และสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลทุกแห่งเข้าร่วม ซึ่งขณะนี้สถานศึกษาอยู่ในระหว่างเรียนรู้เครื่องมือประเมินสมรรถนะ

- อาจารย์จากมหาวิทยาลัยทักษิณและอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้ร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและให้คำปรึกษาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล

ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัญหา/อุปสรรค

๑) สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ยังไม่มีอิสระในการบริหารจัดการอย่างแท้จริง

๒) ครูและบุคลากรในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลมีภาระงานที่มากเกินไปจนเกินไป เพราะจะต้องดำเนินการตามหน่วยงานต้นสังกัดและดำเนินการตามแนวทางของโรงเรียนนำร่องด้วย ส่งผลให้เกิดรูปแบบการทำงานที่เรียกว่า “สองซิม” ทำให้บุคลากรรู้เหนื่อยเบื่อหน่าย ไม่มีแรงจูงใจและไม่ได้ภาคภูมิใจในความเป็นโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๓) สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ได้ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เพื่อให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดสตูลสามารถใช้ชีวิตในยุค VUCA WORLD ได้อย่างชาญฉลาดและมีความสุข แต่ยังคงขาดความชัดเจนในการดำเนินการด้านต่าง ๆ เช่น แนวทางการวัดและประเมินผลในหลักสูตรฐานสมรรถนะ แนวทางการจัดทำหลักฐานการจบการศึกษาของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ เป็นต้น และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายในเรื่องหลักสูตรบ่อยครั้ง ทั้งจากผู้นำประเทศและผู้บริหารในกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอแนะ

๑) คณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ควรเร่งดำเนินการปลดล็อกตามข้อเสนอของจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาทั้ง ๘ จังหวัด

๒) หน่วยงานต้นสังกัดในระดับกรมควรกำหนดให้เรื่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็นนโยบายสำคัญ ควรสร้างการรับรู้ให้กับทุกหน่วยงานถึงบทบาทและหน้าที่ในการบูรณาการทำงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และควรมีการติดตามหน่วยงานในสังกัดในระดับพื้นที่ ว่าได้ดำเนินการขับเคลื่อนมากน้อยเพียงใด

๓) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเร่งจัดทำแนวทางการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนหลักสูตรของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ

๔. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูลขับเคลื่อนนโยบายเกี่ยวกับการสร้างโอกาสความเสมอภาคเท่าเทียมทางการศึกษา ด้านการเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส เด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาโดยหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในจังหวัดสตูลที่ดำเนินการขับเคลื่อน ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสตูล สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสตูล อาชีวศึกษาจังหวัดสตูลและโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๒ จังหวัดสตูล

นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการแก้ปัญหาเด็กด้อยโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา โดยส่งเสริมสนับสนุนทุนการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระให้ครอบครัวของเด็กด้อยโอกาสในจังหวัดสตูล ป้องกันการออกกลางคันของเด็ก เนื่องจากต้องไปช่วยพ่อแม่ทำงาน ตามโครงการต่าง ๆ ดังนี้

๑) โครงการทุนการศึกษาพระราชทานฯ ภายใต้มูลนิธิทุนการศึกษาพระราชทานสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (ม.ท.ศ.)

๒) โครงการทุนมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ เพื่อเยาวชนในพระบรมราชินูปถัมภ์

๓) โครงการมอบทุนการศึกษานักเรียนเรียนดี ขาดแคลนทุนทรัพย์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ของเหล่ากาชาดจังหวัดสตูล โดยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล ได้ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสตูล ทั้ง ๗ อำเภอ ๆ ละ ๕ คน จำนวนทั้งสิ้น ๓๕ คน

๔) โครงการทุนอุดหนุนนักเรียนมุสลิมและอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยระดับมัธยมศึกษาและนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาและมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๕. การประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอกสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยการกำกับติดตามของหน่วยงานต้นสังกัด ในส่วนของการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล มีบทบาทหน้าที่ประสานความร่วมมือและแจ้งประชาสัมพันธ์ไปยังสถานศึกษาในสังกัดตามรายชื่อที่ สมศ. ส่งมาในแต่ละครั้ง เพื่อเชิญชวนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด หรือการประชาสัมพันธ์ในเรื่องต่าง ๆ ตามที่ สมศ. กำหนด

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ ๔ ของสถานศึกษา ในจังหวัดสตูล ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานวัตถุประสงค์พิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สถานศึกษาอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑๑๓ แห่ง ผ่านการประเมิน จำนวน ๙๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๕๓ ยังไม่รับการประเมิน จำนวน ๒๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔๗

- สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๑๖ แห่ง ผ่านการประเมิน จำนวน ๙๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖๗ อยู่ระหว่างการประเมิน จำนวน ๕๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๑๕ ยังไม่รับการประเมิน จำนวน ๗๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑๘

- กศน. จำนวน ๗ แห่ง ผ่านการประเมิน จำนวน ๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๑๔ ยังไม่รับการประเมิน จำนวน ๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘๖

- สถานศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน ๕ แห่ง ผ่านการประเมิน จำนวน ๙๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

- สถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง ยังไม่รับการประเมิน จำนวน ๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๖. การนำศาสตร์พระราชามาไปสู่การจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้

คณะกรรมการฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงานสถานศึกษาที่นำศาสตร์พระราชามาไปสู่การจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ ณ โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดชนาธิปเฉลิม) จังหวัดสตูล

- โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดชนาธิปเฉลิม) จังหวัดสตูล

โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดชนาธิปเฉลิม) เป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเต็มรูปแบบ โดยบูรณาการร่วมกัน ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน “บวร” โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากความต้องการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในวัด เนื่องจากมีสถานที่เป็นมุมอับและเป็นแหล่งมั่วสุมอบายมุขของชุมชน พระครูวิมลธรรมรส เจ้าอาวาสวัดชนาธิปเฉลิม จึงได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเริ่มจากการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในวัด จัดทำแปลงเกษตร และขยายผลไปสู่การจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดชนาธิปเฉลิม) แบ่งเป็นศูนย์การเรียนรู้ ๗ ด้าน คือ ศูนย์การเรียนรู้อาหาร ศูนย์การเรียนรู้แยกขยะ ศูนย์การเรียนรู้ IT ศูนย์การเรียนรู้ศาสตร์พระราชา ศูนย์การเรียนรู้โครงงาน ศูนย์การเรียนรู้รักษั้พลังงาน ศูนย์การเรียนรู้ดนตรี - นาฏศิลป์

จากการดำเนินงานของโรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดชนาธิปเฉลิม) เป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเต็มรูปแบบโดยบูรณาการร่วมกันทั้ง บ้าน วัด โรงเรียน “บวร”

